

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, péntek, 1908. március 13.

60. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell' Ospedale. (Uj Wurzer ház), I. em.

TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre . . . 12 kor. Egy hóra . . . 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A bölcseség köve.

Bölcsességgel még lehet gyémántot szerezni, de gyémántokkal bölcseséget soha. Ez azt bizonyítja, hogy ha Fiumének bár ezer métermáza cohi-noorja lenne, ennek árán se lehetne bölcs. Tudja isten, nincs a fiumei vérebe a bölcsesség s amiben leginkább buzgólkodik, abban a legbornirtabb. Mindig önálló akar lenni s még kettőt se tud lépni egymaga. Az állam, ha nem teszi a hóna alá a kezét, annyit bukna, ahányat lépne. És nem az erő hiánya miatt. Annak az okából, amit főniebb hajtogattunk, hogy nincs birtokában a világ legdrágább köve, az ugynevezett bölcsesség köve.

Ennek az „ásvány“-nak színe nincs, mégis vakító; sulya sincs, mégis nehéz szokott lenni koronkint. Furcsa portéka, annyi szent igaz s a lagfuresább benne az, hogy ritka, mint a fehér holló. De, ha annyi is volna belőle, hogy minden fehér hollóra jutna belőle egy-egy törmelék, akkor is sok volna. Ha már ilyen bizarr módon kezdettünk el udvarolni Magyarországnak szép leányának Fiumének, azt megkérdezzük egy kalap alatt, hogy hány fehér holló is van benne voltaképpen? Ha van, nagyon bölcs lehet, mert meg nem szólal soha bizonyára annak a tudatában, hogy itt Fiumében nem értik meg a bölcseséget.

Voltaképpen ezzel is akartuk a sorokat megnyitni. Miért, hogy Fiume sorsát a nagyszajú demagógok intézik látszólagosan előre, de észrevehetően hátra. Ezzel a Fiume „fejlődésével“ és „nagymeretű haladásával“ is egy optikai csalódás rabjai vagyunk. Mikor egy álló hajó mellett megindul egy másik hajó, azt hiszszük, hogy az a másik hajó áll, mi pedig megyünk előre. Csak amikor az a másik hajó már elhagyott bennünket, látjuk, hogy mi bizony egy tapodtat se haladhatunk. Mellettünk már tulfejlődött egy Trieszt, keletkezett egy Abbazia, fölvirult Szusák stb., s mi nézve ezt az emelkedést, amiatt a gonosz optikai csalódás miatt azt hittük, hogy mi fejlődünk, nem a — külvilág.

A fejlődés helyett azonban erőssé lett Fiumében a horvátság. Nyolc ezer magyar s a legjobb esetben ugyanennyi olasz lézengene a városban, ha a fiumei horvátok elpárolgának innen. Az a nyolcezer olasz pedig egyre-másra szeparálja magát a magyarságtól, menekül annak még szellemi érintkezésétől is, nem is szólva a szellemi befolyásról, ami szintén nem válnék a kárára.

Közvetlenül Fiume mellett van a fiumei olaszság legnagyobb ellensége, a horvátság, mégis minden boszorkányságot elkövet, hogy a magyar suprenáció itt valahogy örökös mentsvárat ne teremthessen magának az állam es a város szintén örök érdekeinek biztosítása szem-

pontjából. Fiume úgy retteg az állam védő fegyvereitől, mint a muzska most a japáni fegyverek erejétől retteget. Pedig a magyar fegyver nem lehet ellensége ennek a városnak, hiszen csak nem szükséges nekünk Fiumét még a mi számunkra karhatalommal meghódítani!?

Mi lehet tehát az igazi ok arra nézve, hogy innen kikergetik a magyar fegyvervédelmet, mielőtt az még lábát betette volna? Az a kifogás, hogy a városnak önkormányzati joga van s e miatt tilos itt a magyar őrszem síbokolása, nem lehet kifogás. Itt az államnak nagyobb érdekei vannak mint a városnak, amelyért milliókat és milliókat áldozott, hogy ezt megvédhesse, ahhoz ki sem kell kérni a városi képviselőtestület engedelmét.

Gyaníthatnók néha, hogy a fiumei olasz-ságba férközött horvát vér az, amely ellene áll itt az állam hataimát jelentő alapintézmények megteremtésének. Ezt érteni tudnók s a kormány bizonyára ehhez is szabná az állásfoglalását Fiumével szemben.

De addig sem horvát, sem fiumei kérdés meg nem lesz oldva, amíg az állam szóba áll ezekkel a „faktorok“-kal. Az államnak mind a két területen — Fiumében és Horvátországban külön-külön érdekei vannak, amiket, ha máshogy nem megy, *szó nélkül* valósítson meg. S bizonyára, e mellett is törvényszerűen járna el. Mert annál nagyobb törvényszerűséget amugy se képzelhetünk el, hogy eddig is a törvények egész hadseregét hagyjuk — az arzenálban.

S ennél a pontnál aztán kiderül az a szomorú valóság, hogy az ugynevezett „bölcsesség köve“ Fiumében éppen úgy hiányzik, mint némely magyar hivatalokban, amelyeknek az inventárjában hiányzik a józan ész rubrikája. Hanem ehelyett, a már elmagyarnemzetesedett rükverckoncentrum nevezetű fogalom követett el „tetteinek mezején“, amolyan napoleonos hódítást, szintén rükverc felé.

— A visszavándorlók anyagi segélyezésére. Az O. M. G. E. megbízottat küldött ki az Oederberg felől visszavándorlók anyagi viszonyainak tanulmányozására, aki most érkezett vissza. Jelentéséből rendkívül elszomorító dolgokat tapasztalnak. A legtöbb visszavándorló teljesen vagyontalanul, elröngyölve, sőt még a további utazása lehetőségétől is megfosztva érkezett meg a határszélre. A múlt évi június végétől december végéig 41 ezren, ez év márciusáig pedig mint egy 30—35 ezren tértek vissza Magyarországra. Így remélhetőleg munkahiány nem fogja a gazdaságunkat külföldi munkások behozatalára utalni, annál kevesebb, mivel a visszavándorlás az amerikai pénzváltás és munkahiány miatt egyre nagyobb mérvet ölt. A kiküldött jelentésben főfedi azokat a visszaléleket, melyeket a pénzváltás alkalmával a visszavándorlók kárára elkövetnek. A küldött jelentés alapján az O.

M. G. E. nagymérvű társadalmi akciót indít a visszavándorlottak anyagi fölségítésére és a pénzváltás terén üzött visszaélések megakadályozására.

A fiumei kereskedők mozgalma.

— Az alapítók figyelmébe. —

Egy fiumei nagykereskedő közli velünk: *A Tengerpartban* megjelent cikke, amely a fiumei nagykereskedők mozgalmaról szólt, néhány megjegyzésem volna.

Minden egyesületnek, amely improduktív, meg kell szünnie. Megszűnt a Lloyd, tengődik a Borsa mercantile, vegetál az Associazione és létezik a legifjabb Trgovacki dom is. Egy ilyen kis kikötővárosban lime négy kereskedelmi célokat szolgáló akaró egyesület! Ha végig nézünk az utóbbi három, valamint alakulóban levő új kaszinó névsorán, láthatjuk, hogy a legtöbb kereskedő mind a négy egyesületnek a tagja, anélkül, hogy bármelyik egyesület — és azt nyíltan kimondhatjuk — bármi előnyt is nyújtana, hacsak egyebet nem, minthogy a chanceok a négyszeres valószínűséget nyújtják, hogy elnökök, igazgatósági es felügyelői tagok lehessenek.

Kemény Ödön, az Adria titkára, a kiváló szakiró azt az eszmét vetette fel, hogy egy társadalmi egyesületbe olvadjon a régi Lloyd, illetőleg az alakítandó kereskedelmi kaszinó. Nos hát, ha az a célunk, hogy egy kereskedelmi egyesületbe politikát vigyünk, akkor célserűbb, ha semmit sem teszünk.

Hiszen eddig is az volt a baj, hogy Fiumében mindenbe beleviszik a céltalan politizálást.

Politikai alapon működött a Lloyd, politizál az Associazione, ennek méltó társa a Trgovacki dom és ugyanez áll a Borsa mercantile-ra, amelyet már azért sem szívelnek, mert a kormány égisze alatt álló magyar intézet.

Mást kellene itt tenni! Arra kell törekedni, hogy az egész fiumei kereskedelmi világ egy kalap alá vettessék, legyen benne mindenkinek, aki tisztességes kereskedő vagy iparos helye.

Az új kereskedelmi szövetség hozza magával a kereskedelmi tőzsde nagy előnyeit, az Associazione szép számú tagjait. Az újonak alakítandó kaszinót is olvasszák bele és ezáltal benne lenne már a Trgovacki dom is, mert ennek tagjai benne vannak egyúttal a három előbbi egyesület valamelyikében.

A tagsági díjakat fölemelhetik, mert hisz eddig ugyanis az a szerencsés helyzet áll fenn, hogy a kereskedők nagy része mind a három testületnek a tagja. Ezzel szemben egységes, erős alapokon nyugvó egyesület jönne létre, a melyben a tagoknak más céljuk nem lehet, minthogy vállaltat erővel önmagukat erősítsék.

Ilyen egyesületet készségesen támogatna a kormány is, mert ki másnak, mint az államnak az érdeke, hogy Fiume kereskedelmét és iparát fejlessze. Ne várjuk azonban soha a senkitől, hogy olyasmire alidozzon csak egy fillért is, a hol eredmény nem mutatkozik.

Vegye a dolgot a kezébe egy olyan ember, aki mindenki becsületét és szeretetét elvezi, aki a dolgok nyelvében már hazamosabb ideig tájékozódik, s akiről már elege tudjuk, hogy nem politizál, hanem önzetlenül dol-

gozik. Ez pedig Steinacker Artur volna. Ne legyen az új testület sem magyar, sem olasz, sem pedig horvát, hanem tisztán kereskedelmi és ipari társulat.

Közreadjuk a fiumei kereskedelmi világ egyik tagjainak a véleményét. Kommentárt nem fűzünk hozzá, mert ezt a fontos kérdést még több oldalról kell megvilágítani. Épp úgy, mint helyt adtunk ennek a fenti vélekedésnek, nyitva al a lap a többi fiumei kereskedelmi szakemberék előtt is, mert a fiumei kereskedelmi érdekekre nézve nagyjelentőségű lépésről van szó, amelyre minden lehet bizonnyal, a biztos siker tudata nélkül megtenni.

UJDONSAGOK.

Hajórajunk a spanyol vizeken.

— *Alfonz király látogatása.* —

Mint Barcelonából jelentik, Alfonz király Madridból kedden reggel odaérkezett. Óriási embertömeg élénk ovációkban részesítette. Az osztrák-magyar és a spanyol hajóraj sortüzetet adott. A pályaudvaron a hatóságok fejei, az egész konzuli kar, valamint Ziegler ellentengernagy az osztrák-magyar flotta tisztái körében a kikötővel jelentek meg a király fogadására. A pályaudvarról a király a kikötői főparancsnokság palotájába hajtatott, a ől tartózkodni fog. A kocsiát körülvevő diákság, valamint az óriási tömegben egybegyűlt lakosság a királyt az utcákon lelkesen éljenezte. Egy Te Deum után, amelyen a király is résztvett, megjelent a palota erkélyén, amelyben lakik, mire az alatt összegyűlt néptömeg ismét ovációt rendezett. Az osztrák-magyar tengerész-tisztek a szomszédos erkélyen tartózkodtak. Ezután a helyőrség csapatai vonultak el az erkély elé. A király el volt ragadtatva a fogadtatástól. Délután négy óráig felhétig a főkapitánysági palotában hivatalos fogadtatás volt, amelyen a polgári, katonai és egyházi hatóságok fejei jelentek meg. Fél nyolc órakor a király a városi hatóságok tiszteletére ebédet adott. Az egész napon át lelkes néptömeg hullámozott a király lakhelye körül és az uralkodót élénk ovációkban részesítette. Alfonz király tiszteletére este ünnepi hangverseny volt, amelyen Welsersheimb gróf osztrák-magyar nagykövet, Ziegler tengernagy, számos osztrák-magyar tengerésztiszt, valamint El Mokri marokkói pénzügyminiszter, aki ma reggel érkezett oda, voltak jelen. Alfonz királyt megjelenésekor frenetikus, hosszantartó ovációkkal üdvözölték.

A király éjfélkor hagyta el a koncertet és visszatért a kapitányságra. Az utca a késő éjjel dacára nagy embertömeg gyűlt össze és melegen tüntetett a király mellett. Amidőn a király elhagyta a koncerttermet a francia konzul bemutatatta neki El Mokri pénzügyminisztert. A kormányzó és a főkapitány megelégedésüket nyilvánították a tegnapi nap lefolyásán és úgy nyilatkoztak, hogy a szívéyes fogadtatás minden várakozást felülmul. A Diario ezt írja:

Barcelona öszi lehet arra a visszhangra amelyet a mai nap a külföldön kelteni fog. A lap reméli, hogy számos legenda szerte fog foszlani és Barcelona igen sokat fog nyerni a külföld előtt. Mindazok, akiknek alkalmuk volt a király közelében tartózkodni, úgy nyilatkoznak, hogy a királyt a lakosság ragaszkodása láthatólag meghatotta.

PÁRIS, márc. 12.

Edvard angol király, Biarritzba érkezett. Az angol királynak az a szándéka, hogy tengeri útja alkalmával találkozik az osztrák-magyar hajórajjal. Edvard király három héttel ezelőtt érkezett Iniquie kikötőből Fiuméba. Az árukirakás a napokban ért véget. A hajó parancsnoka hetek óta nem fizette a legénység béréit. A hajósok Mayländer dr. ügyvéd útján indítottak eljárást, hogy 11 ezer korona bérkövetelésükhöz jussanak. A törvényszék elrendelte a hajó lefoglalását, amit a révkapitányság végzett el. Az írásokat átvette s megtiltotta a hajónak Fiuméből való távozását. Ez ügyben eljár Németország fiumei konzulja is.

BARCELONA, márc. 12.

Welsersheimb gróf nagykövet bemutatatta Alfonz királynak a magyar-osztrák hajóraj tisztjeit, akikhez a király rendkívül meleg üdvözlő szavakat intézett. A király kijelentette, hogy a magyar-osztrák flotta iránt a legnagyobb szimpátiával viseltetik s hogy Spanyolország nevében hálás köszönetet fejezi ki Ferenc József királynak azért, hogy megengedte, hogy flottája a spanyol partokat meglátogassa. A magyar-osztrák nagykövet és az admirális kitüntető helyen vettek részt az istentiszteleten és a Kapitania erkélyén a király

oldalán nézték a csapatok elvonulását. Az admirális és a tisztek szalutáltak az elvonult ezredek zászlóinak, ami az óriási közönségnél viharos tetszést keltett.

— **Nagyobb változások a májusi menetrendben.** A májusi menetrendben nagyobb változások lesznek. Ezek a változások némiképpen kielégítenek régóta hangoztatott óhajokat, de nagyrészt olyan természetűek, hogy a nagy közönség nem szívesen fogja azokat fogadni. A legfőbb újítás egy-egy új gyorsvonat a budapest—fiumei relációban, amelyet a megnövekedett forgalom tett szükségessé. Változott azonban az összes gyorsvonatok menetrendjei és pedig olyképpen, hogy a menetidő minden vonatonál egy-egy órával **hosszabb** lett.

A gyorsvonatok menetrendjei a következők lesznek:

Az 1001. számú gyorsvonat indul Fiuméből reggel 7:55 p. (eddig 8:15 p.) Budapestre ér este 9:35 p. (eddig 9:15 p.). Az 1003. sz. gyorsvonat indul Fiuméből este 6 órakor (eddig 8:10 p.) Budapestre ér 7:50 p. (eddig 9:5 p.). Az új gyorsvona. 10:40 p-kor indul Fiuméből és déli 12:15 p-kor érkezik Budapestre. Az ellenkező irányban az 1002. számú gyorsvonat indul Budapestről reggel 7 órakor (eddig 7:50 p.), Fiuméba ér 7:59 p. (eddig 7:45) Az 1004. sz. gyorsvonat indul Budapestről délután 4:10 p. (eddig 6:55 p.) érkezik Fiuméba reggel 5:05 p. (eddig 7:10 p.) Az új gyorsvonat indul Budapestről este 9 órakor és érkezik Fiuméba délelőtt 9 óra 55 perckor.

Végül csak azt akarjuk konstatálni, hogy a Máv. a modern gyorsközlekedésről úgy látzik mit sem akar tudni, és a helyett, hogy a vonatok sebességét fokozná, azokat lassítja. Kíváncsiak vagyunk arra, vajon miért cselekszik így.

— **Az Adria vasut.** Az itteni jól értesült körökben azt hiszik, hogy Szerbia csak e hét folyamán fog kérni koncessziót a portától a duna-adria vasutra. A pénz szindikátus élén hir szerint az Ottomán-bank áll. Azt állítják, hogy Anglia kivételével az összes nagy utalmak megígérték támogatásukat az adriai vasuti tervezethez. Technikai körökben az adriai vasut költségvetését legkevesebb százhusz millió frankra becsülik, nem számítva ide a meduai kikötő építését. Azt hiszik, hogy az Adria vasut szindikátusa, amelynek Szerbia a vasut szerb részére kilométerikus garanciát akar nyújtani, Törökországtól is kilométerikus garanciát fog kérni. Ezzel szemben hangoztatják, hogy Magyarország-Ansztria a mitrovicai összeköttetés számára nem kíván ilyenféle garanciát a portától.

— **A fiumei magyar daloskör** e hó 28-án szombaton este tanceal egycekkötött hangversenyt rendez. A próbák már javában folynak s biztosra vehető, hogy a daloskör ezuttal is fényesen kifogja elégeni a fiumei előkelő közönség várakozását.

— **Felolvasás.** Fodor Oszkár, lapunk szerkesztője e hó 13-án este 8 órakor a fiumei társadalomtudományi körben (Fiumara utca 2. szám) felolvasást tart „A jövőndő Magyarország és a szocializmus” címen. Belépő díj nem tagok részére 20 fillér, ülőhely 30 fillér, amelynek jövedelmét az egyesület könyvtáralapjára fordítják.

— **Lefoglalt német hajó.** A fiumei törvényszék lefoglalta a „Filadelfia” német gőzöst amely négy héttel ezelőtt érkezett Iniquie kikötőből Fiuméba. Az árukirakás a napokban ért véget. A hajó parancsnoka hetek óta nem fizette a legénység béréit. A hajósok Mayländer dr. ügyvéd útján indítottak eljárást, hogy 11 ezer korona bérkövetelésükhöz jussanak. A törvényszék elrendelte a hajó lefoglalását, amit a révkapitányság végzett el. Az írásokat átvette s megtiltotta a hajónak Fiuméből való távozását. Ez ügyben eljár Németország fiumei konzulja is.

— **A representanza holnapi ülésének napirendjébe** az ismertetett portokon kívül fölvetették a vágott hus fogyasztási adójának leszállítását és a pezsgőgyártás adójának csökkentését.

— **A dalmát nyelvkérdés ügye.** A dalmát nyelvkérdés ügyében — mint Bécsből jelentik — tegnap az osztrák miniszterelnökségen konferencia volt, amelyen *Toncsics* udvari

tanácsos, zárai helyettes helytartó és *Hovacsar*, a zárai pénzügyigazgatóság alelnöke is résztvett. Ugy látszik, *Beck* miniszterelnök most már komolyan foglalkozik a dalmát nyelvkérdés megoldásával, amely tárgyban *Züliotti* és *Kilianovics* képviselőkkel is hosszasan tanácskozott.

— **Uj fiumei honpolgárok.** Danich Mihály államvasuti alkalmazott, Schild Armin, az Adria képviselője és Zanutel Antal könyvkereskedők tegnap délben tették le a magyar állampolgári esküt *Vio Ferenc* dr. polgármester előtt.

— **A városi delegáció ülése.** A városi delegáció holnap délben a polgármester elnöklésével ülést tart, amelyen a representanza elé kerülő kérdéseket fogják megvitatni.

— **Egy író halála.** Lapunk tegnapi számában táviratban jelentettük Edmondo de Amicis, a világszerte ismert és kedvelt olasz író és költő halála hírért. Aki olvasta valamikor a Szív című könyvének változóan bus és vidám történeteit, nem veheti megillitődés nélkül halála hírért. S van néhány millió ember, aki ezt a könyvet olvasta.

De Amicis hatvanöt esztendő volt: 1846-ban született. Katonai pályára készült és husz esztendő korában ott harcolt Kusztózzánál. A háború után az Italia militare című katonai lap szerkesztője lett, amelybe pompás rajzokat írt a katonai életből. Ekkor még a hadsereg szolgálatában volt, mikor azonban az olasz csapatok bevonultak Rómába és birtokba vették a szent várost. De Amicis kilépett a hadseregből és hosszabb időre külföldre utazott. Utjairól klasszikus utrajzot írt. Egy kötetet Spanyolországról, egyet Hollandiáról írt, s külön kötetet írt Londonról, Marokkóról, Párisról és Konstantinápolyról is. Rendkívül érdekesek politikai és történelmi visszapiantásai is, mégis legjobban a „Cuore” című ifjúsági könyv, amelyet Európa minden nyelvére lefordítottak, magyarra többször is a Szív címmel. Ez a könyv olaszban több száz kiadást ért el és idegen nyelveken is sok kiadásban megjelent. De Amicis költő is volt, s költeményeiből is lefordítottak magyarra többet.

— **A kikötőből.** Erkezett: „Hungaria” osztrák Lloyd gőzös Konst. tinápolyból üresen, „Gradac” osztrák gőzös Newcatleből, 1800 tonna szénnel a Mariassevich cég részére, „Báthory” Adria-gőzös Londonból 225 hordó olajjal.

— **Tolvajok a Lloyd gőzösökön.** Az osztrák Lloyd hajóstársaság igazgatósága több ízben jelentést tett a rendőrségnek, hogy a hajkon nap-nap után fordulnak elő lopások. Egy révkalauz rajtakapta a „Franz Ferdinand” gőzös két fűtőjét, amint különböző dolgokat szállítottak le a hajóról és egy szomszédos helyre vitték. Az esetről jelentést tett a rendőrségnek, amely a két fűtőt letartóztatta, de mivel bizonyíték nem volt ellenük, szabadon bocsátották őket.

— **Be és kivándorlás Argentínában 1907-ben.** Argentínában tavaly tengeren érkezett 209,100, szárazföldön 20,022, összesen 329,111. Ugyanez időszakban 205,732 ember hagyta el a köztársaság területét s így az állam lakossága tavaly 123,390 egyénnel szaporodott a bevándorlás által.

— **A Theater Varieté „Bonbonnier Mőve”** Abbáziában közkezdveltségnek örvend. A jó és változatos programmból jelenleg *Fauchon* és *Dubarry* francia ének- és táncművésznő nyerte meg leginkább a közönség tetszését. Kedvesen énekel, elegánsan táncol, úgy, hogy minden este számtalanszor hívják a lámpák elé. A közönség kedvence már csak március 15-éig lép fel, mert szerződése Bécsbe szólítja.

— **A gyorsírást elsajátítani óhajtok figyelmébe!** A Fiumei Magyar Gyorsírókör kebelében alakult gyorsíró-tanfolyamon a tanítás már megkezdődött és még rövid ideig vétnetnek fel jelen kezők. Tehát, akik a gyorsírást megtanulni óhajtják, azok jelentkezzenek a tanfolyam vezetőségénél minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében (a városi takarékpénztár épületében Caffe Grande mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben.

— **Mozgófényképek.** Az „Edison” mozgófényképszínház legújabb műsora: Az 1908-iki nizzai karnevál. — A gyújtogató előmunkás. — A feleségem ünnepe.

TAVIRAT. TELEFON.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, márc. 12. A képviselőház mai ülésén Justh Gyula elnököl. Az ülés megnyitása után áttérnek a napirendre.

Thorockay Miklós az első szónok. A javaslat ellen beszél. A függetlenségek folytonos közbeszólásokkal zavarják. Kijelenti, hogy nem fogadja el a javaslatot.

Ivánka nemzetiségi összeférhetetlenséget jelentett be Csernoch János ellen, aki püspökké való kinvezése után is megtartotta a mandátumát.

Ezzel az ülés véget ért.

A zágrábi polgármester.

ZÁGRÁB, márc. 12. A zágrábi polgármester megkezdte működését és figyelmeztette a hivatalnokokat kötelességükre. Felhívta őket, hogy az államhoz hűek legyenek és vigyázzanak minden cselekedetükre.

A Sabor belépőjegyei.

ZÁGRÁB, márc. 12. A horvát tartománygyűlés megnyitása alkalmából csak 150 jegyet adtak ki. A Márkus térre csak a képviselők és azok jöhetnek, akiknek belépőjegyük van a saborba.

Lakoma a horvát koalíció tiszteletére.

ZÁGRÁB, márc. 12. Tegnap este a koalíció tiszteletére a horvát Dom helyiségében nagy estély volt, amelyen az összes koalíciós képviselők résztvettek.

Csendőrök munkában.

ZÁGRÁB, márc. 12. Nagy csapat csendőr érkezett ma ide, hogy a Márkus-téren a kordont fentartsák.

A horvát diéta megnyitása.

ZÁGRÁB, márc. 12. A tartománygyűlés házához vezető utcákat katonaság és csendőrség zárta el.

A tartománygyűlést az elnök délelőtt 11 órakor nyitotta meg.

A terem zsúfolásig megtelt. Az elnök elrendeli a karzat kiürítését. Alighogy az elnök üdvözölni akarja az új diétát, az ellenzék óriási zajban tör ki.

Fél 12 órakor megjelenik bán, felolvassa a tartománygyűlés összehívásáról szóló királyi kéziratot.

A képviselők ezután régi szokás szerint átmennek a székesegyházba. Az utcán ezalatt a diákok tüntetni kezdenek a magyar kormány ellen.

A képviselők rövid idő mulván visszatérnek a tartománygyűlés házába és folytatják a tanácskozást.

Frank dr. lemondása.

ZÁGRÁB, márc. 12. Frank dr. a Starcevic párt elnöke lemondott elnöki tiszttségéről, de bent maradt a pártban. A párt Starcevic Davidot választotta meg új elnökévé.

Szomahazy és Bródy plagizál (?)

BUDAPEST, márc. 12. Az „Alkotmány” mai száma közli, hogy Szomahazy István és Bródy Miksa hasonló tartalmu tárcáikat egy külföldi írótól plagizálták. A két író nyilatkozatot tesz közzé, amelyben kijelentik, hogy a kérdéses tárcában foglalt történetet Szűcs Dezső nagyváradi jegyzőtől hallották s ennek alapján dolgozták föl a történetet.

Berlinben elítélt magyar.

BERLIN, márc. 12. A berlini törvényszék Szatmáry Alajos katonaszökevényét, aki a Deutsche Bank kárára sikkasztást követett el, kilenc évre ítélt fogházbüntetésre.

Minden a kihordás vagy szétküldés körül felmerülő panaszt levelezőlap vagy telefon útján szíveskedjenek nekünk bejelenteni.

Szerkesztőség postája.

J. K. Macaroni csöves téstát jelent. Más magyar kifejezés erre nincs, minthogy aligha találának olasz barátaink alkalmas szót a lacikonyha megjelölésére.

S. J. Kivonják a forgalomból. A másik kérdésére nem válaszolhatunk.

V. Nem tudjuk, lesz-e foganatja.

Adófizető. Via Germanian és Via della Salitan uralkodó mizeriákról többször írtunk. Abban igaz van, hogy ott nagyon rossz az út, különösen esős időben nyakig járnak az arralok a sárban. Panaszát küldje be, szívesen leközljük.

K. N. A Fiumei Gyorsirókörbe minden kedden és pénteken este 8-9 óra között (a Kereskedők és Iparosok Egyesülete helyiségében) lehet beiratkozni. Ugyanott a vitairást alaposan megtanulhatja.

Thália. Balla Kálmán színtársulata április 18-án kezdi meg előadásait Fiumében.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk telefonszáma (ugy interurban, mint helyi beszélgetésekre) 229 Nyomdánk telefonszáma (közvetlenül lapzárta előtt felmerülő sürgős tudósítások számára) 920.

Felkész szerkesztő: Korcsmáros Nandor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

Uj erőt ad

a SCOTT-féle Emulsio akkor is, mikor más szer már nem használ. Mindig veszélyes kétes értékű szerekkel kísérletezni, amikor az ember egészségéről van szó. Gyengeség esetében különösen lábadozóknál, vagy verszegénység, tüdőbaj, túlerhelt munkából származó betegségek folytán az elővigyázatos ember azonnal ahhoz a szerhez fordul, mely számtalan esetben, kivétel nélkül megbízhatóan hat. Ez a szer a

Az Emulsio vásárlásánál a SCOTT-féle módszer vedlőjét - a halaszt - írjuk figyelembe venni.

SCOTT-féle Emulsio

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gyógyszerárakban.

Tévedés az,

ha bárki, akár reklám céljából akár más szándékkal azt állítja, hogy jobb magyar ételeket, vagy jobb magyar borokkal szolgál, mint az egyedüli, jó hírnevű

MAGYAR VENDÉGLŐ

magyar otthon

„Riva Szapary”, az Adria palota mellett. Az előkelő magyarság találkozó helye.

Butorozott szobák tengeri kilátással kaphatók.

Cimirók kerestetnek

azonnali felvételle. Cim a kiadóhivatalban.

Használt és új

zsákok raktára.

Bel- és külföldi gyártmányu új és használt zsákok vétele és eladása.

Rupnik Emil

Ürményi-tér 6. sz. Steinmann-féle ház.

Telefon 226. sz.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknént kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdetre 9 órakor.

Házvezetőnői állást keres

15 évi bizonyítvánnyal rendelkező gazdasszony, a ki több úri házában volt már alkalmazva és kitűnő bizonyítványokkal rendelkezik. Cim a kiadóhivatalban.

Magyar-Horvát Tengeri Gözhajózási Részvény-Társaság Fiumében.

A társulati alapszabályok értelmében az igazgatóság ezennel meghívja a t. részvényeseket a

XVII. rendes közgyűlésre,

mely f. é. március 28-án d. e. 11 órakor tartatik meg a társulat helyiségében a következő napirenddel:

1. Az igazgatóság és a felügyelőbizottság jelentése, az 1907-iki mérleg bemutatása és a nyereség felosztása iránti javaslat.

2. A felmentvény megadása az igazgatóságnak és a felügyelő bizottságnak.

3. Az igazgatóság megválasztása 1908-1910-re.

4. A felügyelő bizottság megválasztása 1908-ra.

A mérleg a részvényesek által a társulat irodájában 8 nappal a közgyűlés előtt tekinthető meg.

A társulati alapszabályok 44. §-a értelmében minden részvényes, ki a közgyűlésen résztvenni akar, köteles 8 nappal a közgyűlés előtt, tehát legkésőbb március 20-ig részvényeit a helybeli Banca Fiumana-nál letétbe helyezni.

Fiume, 1908 március 5-én.

Az Igazgatóság.

Elsőrangú divatszabászat

Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhákat. Mérsékelt árak. ● Kifogástalan szabás.

Dr. MARSIK ANDOR

ügyvédi irodáját

megnyitotta

a Corsia Deák 30 sz. ház I. em.

Étterem megnyitás

Van szerencsém a n. é. fiumei közönséget, valamint t. ismerőseimet értesíteni, hogy a Piazza Ürményin a Teatro Comunaleval szemben a

Virágcsokorhoz

cimzett éttermet (a régi Trattoria al Teatro helyén) március 14-en szombaton este megnyitom. Konyháiból nem hangzatos nevű, de annál jobb ízű magyaros ételeket fogok t. vendégeimnek nyújtani, hogy konyhámnak kilenc éven át elismert jó hírnevét továbbra is megtartsam.

Igen jó és tiszta minőségű magyar fehér, dalmát és isztriai vörös borok elsőrendű kőbányai polgári sör állanak t. vendégeim rendelkezésére. Mérsékelt árak. Előfizetéseket 15-30 nap a megegyezés szerint elfogadok. Table d'hôte 5-6 személyre.

A n. é. közönség szíves támogatását kérve, maradtam

mély tisztelettel

HORVÁTHNÉ NAGY AMÁLIA

a m. kir. tengerészeti Akadémia hat éven át volt élmezője.

Itteni nagyobb cég nemetül és magyarul beszélő gyakornokot keres, csekély fizetéssel. Ajánlatok „gyakornok” jellige alatt a lap kiadóhivatalába.

A fiumei közönség és az idegenek figyelmébe!

A legelső rendű uri és női divat-különlegességek Fiumében kizárólag **Alpron Attilio** cégénél a Corsón kaphatók.

OH JAJ! Köhögés, rekedtség és enyélő köhögés ellen gyors és biztos hatásúak **Egger mellpasztillái** az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér. Fő- és szétküldési raktár: **„NADOR”** gyógyszerár Budapest, VI., Váci-körút 17. **ELJEN!** Egger-mellpasztillája! csakhamar meggyógyított Megfojt az átkozott köhögés! Egger-mellpasztillája! csakhamar meggyógyított

KAPHATÓ FIUMÉBEN: Accurti Károly, Babié Hinko, Mizzan Adorján Prodam János, Schindler Adolf gyógyárakban, Rosenkört Gusztáv

Vas- és érczárú-üzlet
Simper János

Fiume, Via Governo 20.
Telefon 402.

Kályhák, sparherdek, kályhavédők, széntartók stb. nagy raktára.

Különlegességek
konyhaedényekben.

HIRDETÉSEK felvételnek a hirdetőhivatalban.

Bonbonniere Móve

Előkelő Mulató

Abbazia Bristol - szálló

Estenként nemzetközi varieté-előadások kizárólag elsőrendű művészi erők felléptetével.

Kitünő szellőztetés.

KURZ FRIGYES
szobafestő
czimfestő és mázoló,
Vicolo del Pino 9.

Elvállalok szoba- és díszlet-festést, mázolást a legegyszerűbb kivitelűtől a leggazdagabbig.

Fa-, bádóg-, vász-on- és üveg-cimtblák készítését a legmodernebb kivitelben a legolcsóbb árak mellett.

A n. é. közönség szíves pártfogását kéri

mely tisztelettel
KURZ FRIGYES
Vicolo del Pino 9. szám.

CRNKOVIC
szálloda, penzió és kávéház.
CIRKVENICA.

A fürdő központján, közvetlen a tengerpart mentén, a múltól 2 pezsenyre.

Kitünő magyar és német konyha.

Kitüntetve a német orvos kongresszus által.

Eredeti magyar és német fajborok valamint Müncheni és Pilseni sörök.

Utazóknak és kirándulóknak kiválóan alkalmas hely.

Olcsó árak.

Pontos kiszolgálás.

Tulajdonos: **CRNKOVIC JÓZSEF.**

Prodam és Társa Fiume
Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése
Via Adamich 1. sz. Via Adamich 1. sz.
Villamos világítási, villámhárító, telefon és villamos-csengő berendezések. Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése. Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban. Különlegesség: „Wolfram” villanykörték 70% árammegtakarítással.

Cinematograf „EDISON”
Mozgófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.
A legszebb és legkövetesebb vetítési szerkezettel. Villamosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér. Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve. Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

Női kalapok
Legújabb divatu modellek és formák. Átalakítások a legizlésebb kivitelben eszközöltetnek. **Jutányos árak!**
WEISZ FANNY
Via Andrássy 13. FIUME Via Andrássy 13.

SERDOZ FRANCESCO
FIUME, Via del Fosso 2.
— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.
Fémárak. - - -
Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek, pénzszekrények, konyhaedényekben stb.

LIEBL ISTVÁN
MONTE VERDE
vendéglője a Jelačić kaszárnyával szemben.

Kitünő magyar konyha
Hamisítatlan magyar borok.
Kőbányai polgári sör.
Olcsó havi előfizetések.
Fadett tekepálya.

FABRO GIUSEPPE
Via Governo — FIUME — (Corso)
Késes és köszörüs
dus raktárral a legjobb minőségű késárakban és mindennemű vágószerszámokban.
Nikkelezés és villanyerőre berendezett műhely.

ELSO FIUMEI
RUHA - SANATORIUM
Corso prolungato (az Eden kávéház mellett). Ruhát vasalásra és javításra átveszek. Olcsó havi előfizetés ellenében rendben tartom az egész ruhakészletet. 30 éves szakmabeli tapasztalatom van. Szíves pártfogást kéri.
Schönberg H. férjiszabó.

Uranos-kékitő pasztillák,
liszt, fűszer, hüvelyesek
és kókuszszir elárúsítása.
Weisz Ignác
I. sz. régi vásárcsarnok.
Bors, fahéj és egyéb fűszerek a vevő előtt daráltatnak le.

Mindenféle használt butort veszek a legjobb árban.
Deutsch M.
Via Governo 4.

Csak egy papírt szívunk, ez pedig

ABADIE

KIADÓTULAJDONOS: „A TENGERPART” LAPKIADÓVÁLLALAT.

A „Pannonia” kávéházban
FIUME, Piazza Zichy
ma és minden este cimbalmos- és hegedű hangverseny.
A helybeli és az átutazó magyarság szíves figyelmébe.
Magyar kiszolgálás.

NYOMATOTT A QUARNERO NYOMDABAN FIUME